

"שתורתו נעשיית קרעים קרעים..."

"כאן ועכשיו!"

על זמינות מתמדת והסחת דעת בלתי פוסקת*

רציונל

הטלפון "החכם" – smartphone, כבר מזמן אינו רק טלפון, אלא מכשיר רב תכליתי שמחליף את היומן, השעון המעורר, המחשבון, המצלמה, פנקס הטלפונים, תוכנת הניווט, מכשיר הדי.וי.די ובעיקר את המחשב.

הטלפון החכם נועד ליצור עבורנו חיים יותר נוחים, יותר קלים ויותר מתוקשרים. אולם מבלי משים הפכנו להיות תלויים בו, זקוקים לו, משועבדים לו ואולי אף מכורים לו. הטלפון החכם מאפשר לנו – עבדיו, להיות זמינים ומחוברים כל העת: בתפילה, בשיעור, בחופשה, במפגש חברתי, בעת ארוחה משפחתית, בפגישה עסקית או בטיול בארץ ובחו"ל. אנחנו זמינים, מחוברים ומתוקשרים בכל זמן וכל הזמן. האם אנחנו מחוברים למציאות "כאן ועכשיו"? פעילות זו נועדה לברר את היתרונות והחסרונות של זמינות מתמדת.

מטרות

1. להביא למודעות המשתתפים כי זמינות תמידית באמצעות טלפון חכם פוגעת ביכולת למצות את אירועי ההווה.
2. לברר עם המשתתפים את תפקידו ומקומו של הטלפון החכם בחיי היום יום.
3. לבחון עם המשתתפים הצעות וכלים לשימוש אחראי ומיטבי בטלפון החכם.

* תודה ליאיר אורנשטיין משיבת אמי"ת עמיחי, רחובות על הרעיונות להפעלה זו. ההפעלה מעובדת בחלקה מתוך הפעילות "מישהו הולך תמיד איתי", תורת הפנאי, מינהל חברה ונוער, הפעלה 5.

עזרים

נספח מספר 1: "שתורתו נעשית קרעים קרעים", דף משימה קבוצתי, כמספר הקבוצות.
נספח מספר 2: כרטיס התחייבות אישית, כמספר המשתתפים.
סרטון: "Disconnect and Enjoy"
מצגת: "אני והטלפון החכם שלי"
ציוד הקרנה

קהל יעד

ז' – י"ב

משך הפעילות

45 דקות

שלב א': מליאה, "אני והטלפון החכם שלי" (20 דקות)
שלב ב': קבוצתי, "שתורתו נעשית קרעים קרעים" (15 דקות)
שלב ג': מליאה "כאן ועכשיו" (10 דקות)

מהלך ההפעלה

שלב א': מליאה, "אני והטלפון החכם שלי"

- ❖ המנחה יציג בפני המשתתפים חמישה היגדים ויבקש מן המשתתפים להתייחס אליהם. (קיימת מצגת מלווה באתר רשת אמי"ת)
- ❖ ביחס להיגדים 3-5 מומלץ להזמין מתנדבים לסמן את מקומם על הציר בין "בכלל לא" לבין "מאד מאוד" ולקיים דיון על מנעד הסימונים.

1. אני משתמש בטלפון "חכם" או סלולרי בעיקר כדי

לשוחח [ ] לשלוח ולקבל הודעות [ ] לצלם [ ] לגלוש [ ] אחר [ ]

2. יתרונות הטלפון ה"חכם" או הסלולרי:

3. הטלפון הסלולרי או הטלפון ה"חכם" חיוני עבורי

מאוד מאוד

בכלל לא

4. הטלפון ה"חכם" או הטלפון הסלולרי שיפרו את חיי באופן משמעותי

מאוד מאוד

בכלל לא

5. אין חיים בלי טלפון "חכם" או טלפון סלולרי

מאוד מאוד

בכלל לא

- ❖ המנחה יבקש מכל המשתתפים לכבות את מכשיר הטלפון הסלולארי שלהם ולשים אותו בפניה מוגדרת בחדר.
- ❖ המנחה יבקש מן המשתתפים לספר על תחושותיהם בעקבות כיבוי מכשיר הטלולארי.

שאלות לדיון:

1. מתי הייתם לאחרונה בלתי זמינים (למעט שבת)?
  2. כיצד הרגשתם כאשר הייתם בלתי זמינים?
- ❖ המנחה יקרין את הסרטון ”Disconnect and Enjoy”

למנחה: תקציר הסרטון

המצלמה עוקבת אחרי אנשים שונים שמתמשים בטלפון שלהם (משוחחים, גולשים, שולחים הודעות ועוד) ומתנתקים מן המציאות. כיבוי המכשיר משיב את הצלילים, והמראות האנושיים לחייהם.

שאלות לדיון:

1. האם לדעתכם המצב המודגם בסרטון, לפני כיבוי המכשיר, משקף את המציאות - התנתקות מן האנשים שסביב או שהסרטון מקצין את המציאות?
2. כיצד לדעתכם, כיבוי המכשיר לפרק זמן מסוים עשוי לשפר את התקשורת הבינאישית בכיתה, במשפחה, בין חברים?

שלב ב': קבוצתי, "שתורתו נעשית קרעים קרעים"

המנחה יחלק את המשתתפים לקבוצות בנות 5-6 משתתפים וייתן לכל קבוצה דף משימה "שתורתו נעשית קרעים קרעים"

שלב ג': מליאה "כאן ועכשיו"

נציגי הקבוצות יציגו בפני המליאה את רעיונותיהם

דוגמת לוח

לסיום אפשר לחלק למשתתפים "כתב התחייבות" (נספח 2) ולבקש מהם להשלימו. ניתן להדביק את כל כתבי ההתחייבות על בריסטול ולתלות על הקיר כתזכורת. (מתאים לז'–ט').

שאלה למחשבה:

מה אתם, כבני נוער, יכולים לתרום לקידום המודעות לבעיית ההסחה המתמדת שהוצגה בפעילות?

נספח 1

”שתורתו נעשית קרעים קרעים...“ (סנהדרין ע”א, א)

קראו את קטעי הטקסט שלפניכם ודונו בשאלות

”שטעם הדבר שתורתו נעשית קרעים קרעים הוא לפי שמפסיק באמצע לימודו“
(סנהדרין ע”א, א).

...הגמרא לימדה כי מי שמפסיק מלימודו, נעשית תורתו קרעים קרעים, ואין הוא מגבש את תורתו כחלק יסודי ומובנה בנשמתו. לא ניתן ללמוד תורה באופן שטחי, כשכל הזמן ישנה ברקע אפשרות כי לימוד התורה ייקטע אף אם הפלאפון לא יצלצל אף לא פעם אחת, עצם האפשרות כבר מפריעה את הריכוז והדבקות בלימוד. (הרב י. שרלו, בכניסה לבית המדרש בישיבת ההסדר ”אורות שאול“, פ”ת)

1. דבריו של הרב שרלו, הנסמכים על דברי הגמרא מאירים זווית מעניינת אודות מי שנושא טלפון נייד בעת לימודו. מה התחדש לך בדבריו?
2. האם לדעתכם, הדברים אמורים רק לגבי לימוד תורה בבית המדרש?

”החיים הפכו לסרט, והטלפון הסלולארי הוא השלט רחוק. בעזרתו אנחנו מזפזפים ממקום למקום, מאדם לאדם, לא באמת מתחייבים לשום דבר. כשאני באמצע חתונה, אני יכול באותו זמן לשוחח עם חבר המטייל בתאילנד. כשאני באזכרה, אני יכול גם להזמין באותו זמן פיצה שתחכה לי בבית. אני לא באמת פה וגם לא באמת שם... יום שלם בלי סלולארי? זה יום שלם שבו צריך לחיות באמת את החיים שלנו...”

(הרב ח. נבון, טיפול נקודתי, מקור ראשון, כ”ד טבת תשע”א, גיליון 699)

3. האם אתם מסכימים עם דבריו של הרב נבון? האם באמת איננו מתחייבים לשום דבר?
4. מה דעתך על ההצעה ”יום שלם ללא סלולארי“?
5. מה ניתן לעשות על מנת לשפר את מציאות חיינו ”כאן ועכשיו!!“. הציעו שלושה רעיונות מעשיים לשיפור המחויבות שלנו ל”כאן ועכשיו!!“:

במפגש עם חברים

בארוחה משפחתית

בכיתה

נספח 2

מלא את כתב ההתחייבות שלפניך.

התחייבות אישית

אני: _____

בעל טלפון נייד מסוג: _____

בעל מספר: _____

מתחייב בזאת להגבלות הבאות:

1. לכבות את הטלפון בזמן:

א.

ב.

ג.

2. לא לענות לטלפון בזמן ש:

א.

ב.

ג.

על החתום: _____